

Årets tredje stadsvandring 21

Ännu en strålande sommarkväll mötte de stadsvandrare som samlades vid Prubbatorget i måndags. Från domkyrkans klockspel ljöd tonerna av sommarpsalmen "En härlig grönskas rika dräkt". Skara Gilles ålderman hälsade välkommen till kvällens promenad och lämnade över ordet till kvällens guide, Sven-Olof Ask som presenterade kvällens tema, Stadshuset – och det omkring, och slog fast att även denna veckas stadsvandring skulle bli kort.

Medan gruppen var kvar på Prubbatorget gjorde Sven-Olof en koppling till våra gamla biskopar och deras utbildning. Var till exempel biskop Brynolf Algotsson, född runt 1248, skolad i Skara? Knappast, eftersom Skara ännu inte etablerats som skolstad och Sveriges första universitet grundades i Uppsala 1477. Brynolf och andra kyrkans män fick sin utbildning på Sorbonne i Paris. Studenterna från Sverige var så många, att man skapade ett nationshus, som fanns i nästan 150 år.

Dock startades en domkyrkoskola i Skara på 1200-talet. Den låg mellan domkyrkan och Prubbatorget och fanns där till 1500-talets slut. Efter denna information flyttade sig gruppen till Skoltorget där nästa skolbyggnad uppfördes 1566. Markeringar i stensättningen visar byggnadens placering. Huset var 12 m brett och 26 m långt och bestod av en enda sal som rymde mer än 150 elever i fyra klasser.

1641 fick skolan i Skara gymnasiestatus tack vare kyrkans goda kontakter med drottning Kristina och skolan i Skara blev landets sjätte gymnasium. Samtidigt byggdes det på en andravåning och antalet elever kunde mer än fördubblas. Inredningen var enkel, brädväggar, jordgolv och tillyxade stockar att sitta på. Någon skolgård fanns inte i början, eleverna fick leka på kyrkogården. Först i slutet av 1700-talet planterades träden i Krabbelund, som blev en oas för ungdomarna. På den tiden dominerade djäkarna staden, av dryga 800 invånare var 570 elever i skolan.

Vid den stora branden 23 augusti 1719 utplånades större delen av bebyggelsen i Skara. Ett av de många hus som brann upp, var skolan. Denna återuppfördes och fungerade fram till 1830. Då byggdes en ny skola där Stadshuset finns idag. Det blev dock en kortlivad historia, för redan 1871 ersattes den byggnad som vi idag ser på platsen. Arkitekt var Helgo Zettervall.

Skolhuset användes fram till 1972 som gymnasium. Redan då restes förslag på att bygga om till Stadshus. Men så blev det inte. Djäkneskolan, som högstadieskolan kom att heta, fanns på plats fram till 2016. Då blev förslaget om Stadshus verklighet. Efter en omfattande, men varsam ombyggnad kunde Skaras nya Stadshus invigas i oktober 2019.

Sven-Olof bjöd in i Stadshuset och gruppen samlades i aulan. Där kunde besökarna konstatera att det fortfarande är en pampig del av byggnaden, där kommunfullmäktige sammanträder när det inte råder restriktioner. Här finns det också möjligheter för föreningar att använda lokalen. Kanske en plats för Skara Gilles kommande årsstämma? Sven-Olof fortsatte att berätta om Stadshuset som arbetsplats. Det finns något mer än 100 personer verksamma i byggnaden. Aktivitetsbaserad verksamhetsmiljö innebär att man inte längre har fasta arbetsplatser, utan flyttar med sig sina egna arbetsverktyg till en arbetsplats för dagen. För att visa hur detta ser ut i praktiken, gick man en våning upp för att se exempel på denna utformning.

Kvällen avslutas, som vanligt, med kaffe och fralla på gården vid Båtsmanshuset. Här fick man höra om invigningen av Brandmuseet, man fick också veta att detta är öppet för besökare varje onsdag mellan 17 och 19. Man fick också veta att kommande måndag möte vi en ny stadsguide i form av Johan Hjertén. Han kommer att berätta under temat "Öster om Dömen.

Sven-Olof Ask har samlat stadsvandrarna på Skoltorget där han visar var den gamla gymnasieskolan låg.

Besökarna fick möjlighet att sitta ner i Stadshusets vackra aula.

Mysfaktorn är hög på gården vid Båtsmanshuset efter en uppskattad stadsvandring.

Bilder Tommy Kroon

